

بررسی بینامتنی مبحث عقل از کتاب العقل و الجهل اصول کافی شیخ کلینی با آثار ارسطو

ثوراله نوروزی داودخانی^۱، میر مهدی بهبودی تولون^۲

۱- استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور، ایران

۲- کارشناسی ارشد فلسفه و کلام اسلامی گرایش کلام اسلامی دانشگاه پیام نور واحد تبریز

چکیده

شیخ کلینی، در مبحث عقل در کتاب العقل و الجهل اصول کافی، به بیان احادیث وارده در تعریف، آثار و نیز حد و حصر «عقل» پرداخته است. تعاریف ارسطو از عقل، با آورده های شیخ کلینی، همسویی و همسانی دارد و تبلور تفکر ارسطویی را به وضوح بیان می کند. مقارنه بینامتنی آثار این دو شخصیت، بازگو کننده سیر تاریخی تأمل برانگیز تعاریف عقلی از بُعد سبقه فکری است. چنین مقارنه ای، از یکسو زوایای پنهان تفکر کهن در اندیشه های اسلامی را هویدا می کند و از سوی دیگر، اشتراک دیدگاه انسانی را ترسیم می نماید. بررسی بینامتنی در مقام ادبی، بیانگر چنین ادیبانه متون، به توالی زمانی است حال آنکه از منظر هستی شناسی، رسام تاثیر اندیشه سابق، بر تدوین تفکر لاحق خواهد بود. این مقاله که با رویکردی توصیفی- تحلیلی، معطوف به تبیین وجه اخیر است به تحلیل تاثیر و نمود اندیشه های ارسطو در منقول مبحث کتاب العقل و الجهل شیخ کلینی می پردازد.

واژگان کلیدی: شیخ کلینی، ارسطو، عقل، بینامتنی، اصول کافی